

CUVÂNT INTRODUCATIV

la numărul 3/2025 al Noii Reviste de Drepturile Omului

(în loc de editorial)

La data de 10 decembrie – dată emblematică pentru afirmarea drepturilor omului în spațiul normativ al dreptului internațional – a anului trecut, Centrul de Drepturile Omului din cadrul Facultății de Drept a Universității din București a organizat conferința **„După 30 de ani. Impactul Convenției Europene a Drepturilor Omului asupra consolidării democrației în România”**, în dorința de a marca aniversarea celor 30 de ani de la aderarea României la *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* (denumită în continuare *Convenția europeană a drepturilor omului*), ratificată prin Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135/31.05.1994.

Alături de alte state din spațiul est-european, România a aderat la Consiliul Europei în urmă cu 30 de ani, într-o perioadă incipientă a tranziției de la un regim nedemocratic comunist la un regim democratic european. Primirea noilor membri în cadrul organizației a fost privită la început cu îngrijorare, deoarece fundamentele democratice ale acestor state aveau nevoie de consolidare, iar garantarea standardelor europene de protecție a drepturilor fundamentale părea o misiune dificilă sau chiar imposibilă pentru unele dintre ele. În timp, România și-a consolidat poziția în cadrul Consiliului Europei și a continuat procesul de integrare în structurile regionale și internaționale ale democrațiilor occidentale, prin aderarea la Uniunea Europeană și NATO.

Sistemul Convenției europene a drepturilor omului a reprezentat și reprezintă punctul central al unui spațiu european al drepturilor omului, un spațiu în permanentă evoluție. Totodată, este de notorietate faptul că *“dreptul CEDO”* este rezultatul dinamismului interpretativ al instanței de la Strasbourg, mai degrabă decât al voinței politice a statelor parte. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a devenit un pilon referențial pentru standardele cele mai înalte de protecție a drepturilor omului. Dincolo de forța juridică, puterea de convingere a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului influențează efectivitatea Convenției, care nu presupune doar interpretarea și aplicarea realizate de Curte, ci mai ales receptarea și aplicarea de către autoritățile naționale.

Modul în care Convenția europeană a drepturilor omului a fost receptată la nivel intern a fost determinat în egală măsură de capacitatea de adaptare a cadrului normativ și instituțional, dar și de caracterul „acceptabil” al hotărârilor CEDO.

Convenția a rămas un *“instrument viu”* timp de aproape 75 de ani, iar România utilizează acest instrument de 30 de ani. Pentru a marca acest moment aniversar, cu relevanță politică, juridică și simbolică, Centrul de Drepturile Omului din cadrul Facultății de Drept a Universității din București și Asociația „Centrul pentru Analize

Strategice” și-au propus ca, într-un format deschis dialogului și dezbaterii, să încerce să surprindă, alături de specialiști și practicieni recunoscuți în domeniu, parcursul de 30 de ani al României ca parte a mecanismului de garantare a drepturilor omului organizat în jurul Convenției Europene a Drepturilor Omului și, raportându-se la realitățile prezente, să caute răspunsuri la întrebări precum:

- Este Convenția un instrument vechi/învechit ? (Mai) sunt necesare reforme și modificări de substanță ale sale?
- Este Convenția un instrument receptat și utilizat corespunzător la nivel european și național, cu o privire specială asupra statului român ?
- Cum sunt afectate standardele de protecție a drepturilor omului de noile provocări pe care le generează războiul, amenințările hibride la adresa securității naționale, evoluția mișcărilor populiste și extremiste la nivelul societății, riscurile legate de utilizarea noilor tehnologii sau dezechilibrele cauzate mediului înconjurător și care este poziția României în acest context global complicat, din perspectiva statutului său de parte la Convenția europeană a drepturilor omului ?

Articolele publicate în numărul 3/2025 al Noii Reviste a Drepturilor Omului reprezintă „răspunsul” unora dintre participanții la dezbateri la întrebările de mai sus. Ne exprimăm speranța că ele vor constitui pentru întreaga comunitate a specialiștilor în materia dreptului european și internațional al drepturilor omului, studenți și, - de ce nu ? – pentru publicul larg pasionat de domeniu o lectură utilă și interesantă, aptă să ofere noi perspective asupra semnificației prezenței României într-un spațiu juridic și politic construit pe baza celor 3 valori fundamentale: *democrație, stat de drept, drepturile omului*.

26.09.2025

Conf. univ. dr. Daniela-Anca Deteșeanu

Conf. univ. dr. Carmen Achimescu

Facultatea de Drept

Universitatea din București